Lapin ilmasto- ja energiastrategia

Lapinlauha

- - Kohti ilmastokestäviä ja energiatehokkaita kuntia Lapissa

Lapinlauha symboloi kykyä sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja menestyä niukoillakin resursseilla. Se kuvastaa kuntia, jotka vahvistavat ilmastokestävyyttään ja parantavat energiatehokkuuttaan määrätietoisesti, käytännöllisesti ja pohjoisiin olosuhteisiin sopivalla tavalla.

Euroopan unionin osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LAPIN LIITTO

Tausta

- Lapin ilmasto- ja energiastrategia (2025) toteuttaa Lappi-sopimuksen ja Lapin Green Deal-tiekartan tavoitteita päästövähennyksistä ja hiilineutraaliudesta sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisesta.
- Lapin ilmastotavoitteiden toteutuminen edellyttää strategian maakuntatason koordinoinnin organisointia ja käynnistämistä ja toimeenpanon alkuvaiheen edistämistä, viestintää ja tukea avaintoimijoille
- Kuntien vaikutuspiirissä olevat päästöt muodostavat noin 60–70 % Suomen päästöistä. Kunnat ovat keskeisimpiä toimijoita ilmastonmuutoksen hillinnässä. Kunnissa energiankulutus on yleensä selvästi suurin päästölähde ja voi muodostaa jopa yli puolet kunnan omista suorista päästöistä.
- Myös konkreettiset sopeutumistoimet ovat isolta osin kuntien käsissä. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät ja tuntuvat paikallisesti ja kunnat ohjaavat yhdyskuntarakennetta, joka vaikuttaa suoraan sopeutumiskykyyn.
- Hanketta on suunnattu hallituksen palautteen ja kuntakeskustelujen pohjalta kohdentumaan **sopeutumiseen ja energiatehokkuuteen kunnissa** sekä ilmastotyön suunnitelmallisuuteen.

Hankkeen yleistavoite ja kohdentuminen

Lapin ilmasto- ja energiastrategian toimeenpano

Lapin ilmastotyön tehokas käynnistäminen

Erityisteemoina sopeutuminen ja energiatehokkuus kunnissa

Hankkeen tavoitteet

Kuntien suunnitelmallinen ilmastotyön ja sen seurannan vahvistuminen

- kuntien suunnitelmallisen ja kuntastrategioihin kytkeytyvän ilmastotyön vahvistuminen
- Ilmastotyöhön on osaamista ja sen resurssit suunnataan kunnan strategisten tavoitteiden näkökulmasta vaikuttavimpiin ja kustannustehokkaimpiin ilmastotoimiin.
- Ilmastotyötä seurataan kunnan arjessa, seurannalle on helppokäyttöinen työkalu ja seurantatietoa hyödynnetään päätöksenteossa ja viestinnässä
- ilmastotyö koetaan oikeudenmukaiseksi.

Kuntien sopeutumiskyvyn vahvistaminen

- kunnissa on valmiudet tunnistaa ilmastoriskejä ja varautua niihin.
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen sisältyy kunnan strategioihin, arkipäivän toiminaan ja päätöksentekoon ja se näkyy mm. maankäytössä, kaavoituksessa, vesihuollossa, infrastruktuurissa ja palveluissa ja siinä huomioidaan erityisen haavoittuvat ryhmät.
- Sopeutumistyöhön on osaamista ja toimintamallit ja kunta tukee myös alueen elinkeinoelämän sopeutumista tulevaisuuden elinvoimaan ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Kuntien energiatehokkuuden edistäminen

- Lapin kunnat ottavat käyttöön vaikuttavia ja kustannustehokkaita energiatehokkuusratkaisuja ja hyödyntävät entistä laajemmin uusiutuvaa energiaa.
- Energiatehokkuus näkyy erityisesti kiinteistönpidossa, investoinneissa, hankinnoissa ja palvelutuotannossa.
- Yhä useampi kunnista on mukana energiatehokkuussopimustoiminnassa ja energiatehokkuutta seurataan ja johdetaan systemaattisesti.

Lapin ilmastotyön koordinointi, seuranta ja viestintä

- Maakunnan ilmastotyö on koordinoitua ja seurattua, sillä on sovitut toimintatavat ja rakenteet ja se pohjautuu jatkuvasti päivittyvään tietoon.
- Lapin ilmastotyö on tunnettua ja siitä viestitään kannustavassa hengessä ja ilmastotyön parhaat käytännöt leviävät ja jalostuvat kunnasta toiseen.
- Lapin ilmastotyölle on jatkuvasti ylläpidettävä maakunnallinen nettisivusto, joka kokoaa yhteen ilmastotyön työkaluja ja oppaita, toimintaa ja tuloksia.

Hankkeen työpaketit ja toimenpiteet

Ilmastosuunnitelmat ja seuranta

- Kuntien neuvonta ja tuki ilmastosuunnitelmien laatimisessa ja kytkemisessä kunnan strategioihin
- Ilmastotyön toimenpiteitä ja tuloksia seuraavan seuranta- ja raportointijärjestelmän käyttöönotto kunnassa, seurannan järjestäminen ja hyödyntämisen kehittäminen

Sopeutumiskyky

- Neuvonta ja tuki kunnille ilmastoriskien tunnistamiselle, sopeutumisratkaisujen löytämiselle ja sopeutumissuunnitelmien laatimiselle
- Sopeutumistyötä ja osaamista vahvistavat koulutukset ja webinaarit
- Työkalujen ja mallien hyödyntäminen kuntien työssä elinkeinoelämän sopeutumisen edistämiseksi
- Nuorten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevienryhmien osallistaminen ja yhteistyö osallistamiseksi
- Kuntakokeilut skaalautuvien sopeutumisratkaisujen löytämiseksi ja tulosten levittäminen

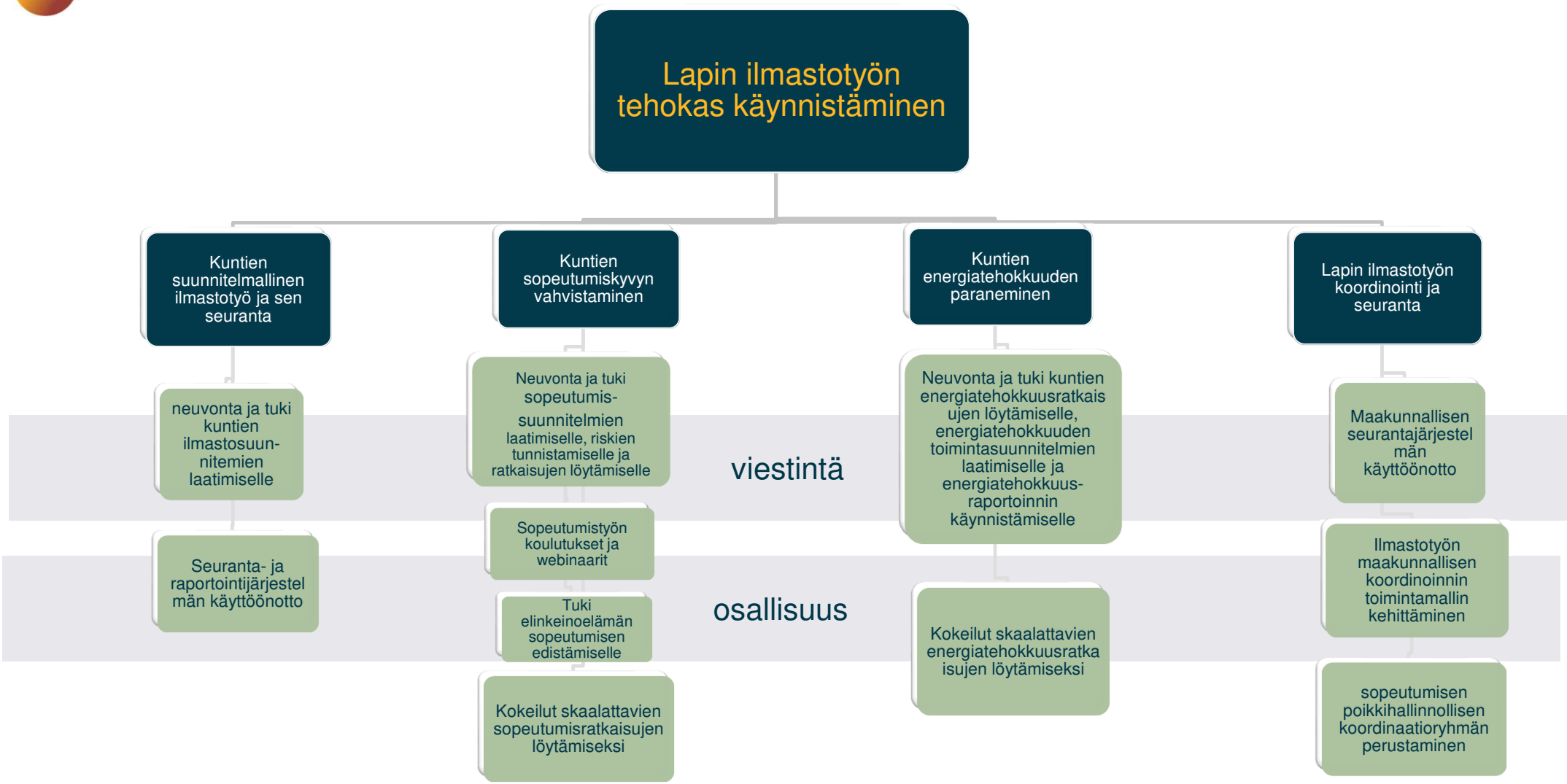
Energiatehokkuus

- Neuvonta ja tuki kuntien energiatehokkuutta parantavien ratkaisujen löytämiseksi, energiatehokkuuden toimintasuunnitelmien laatimiseksi, energiatehokkuuden raportoinnin käynnistämiseksi ja kehittämiseksi
- Tuki energiaköyhyyden vähentämisen toimien löytämiseksi
- Yhteistyö alueellisen energianeuvonnan kanssa
- Kuntakokeilut skaalautuvien energiatehokkuusratkaisujen löytämiseksi ja tulosten levittäminen

Maakunnallisen ilmastotyön kehittäminen

- Lapin ilmastotyön koordinoinnin toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen
- Sopeutumisen koordinaatioryhmän perustaminen
- Maakunnallisen seurantajärjestelmän käyttöönotto
- Lapin ilmastotyön viestinnän kehittäminen ja maakunnallinen ilmastoviestintä: ilmastotyön työkaluja, oppaita, toimintaa ja tuloksia kokoava ilmastosivusto, ilmastotyön viestintästrategia ja viestintäkampanjat (kohderyhmänä kunnat, kuntalaiset, elinkeinoelämä)

Tavoitteet ja toimenpiteet

Rahoitus ja kustannukset

Alustava budjetti fl 40

KUSTANNUKSET	2027	2028	Yhteensä
Palkkakustannukset yht.			
Projektipäällikkö 100%	59 743	59 743	119 485
Projektiasiantuntija 100%	47 934	47 934	95 868
Vakituisen työpanos 30%	18 646	18 646	37 293
Palkat yhteensä	126 323	126 323	252 647
Palkansivukulut 26,44%	33 400	33 400	66 800
Henkilöstökulut yhteensä	**159 723**	**159 723**	**319 446**
Flat rate 40 %	**63 889**	**63 889**	**127 779**
YHTEENSÄ	223 612	223 612	447 225

Alustava rahoitussuunnitelma

RAHOITUS	2027	2028	Yhteensä
EU ja valtionrahoitus 80%	178 890	178 890	357 780
Omarahoitusosuus 20%	44 722	44 722	89 445
josta Lapin liitto, työajan jyvitys	23 576	23 576	47 153
liiton budjettirahoitus	7 500	7 500	15 000
kuntarahoitus	13 646	13 646	27 292
YHTEENSÄ	**223 612**	**223 612**	**447 225**

Hankkeelle haetaan tukea ympäristö EAKR:stä ja tavoitteena on saada hakemus 21.9. päättyvään rahoitushakuun

Toteutusaika on 2 vuotta, alustavasti 1.1.2027 – 31.12. 2028.

Lapin ilmasto- ja energiastrategia

Kiitos!